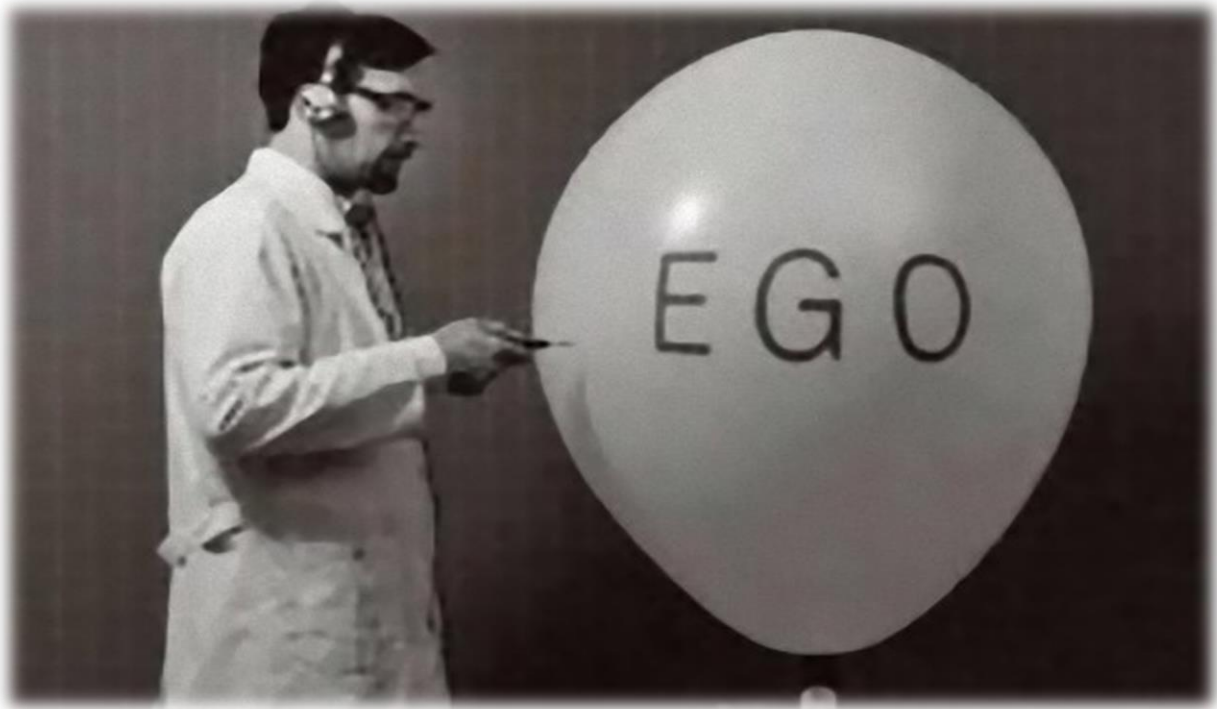

Οι μηχανισμοί αμύνης που προστατεύουν το εγώ.

π. Συμεών Κραγιόπουλος (†).

Δεν αρκεί απλώς να κάνει κανείς κάποιες θρησκευτικές πράξεις: να ψελλίζει απλώς κάποια λόγια προσευχής ή να κάνει απλώς το σημείο του σταυρού ή να πάει και να ξαναπάει στην εκκλησία ή ό,τι άλλο. Δεν αρκούν αυτά. Καμιά φορά μας κάνουν και κακό· όταν δηλαδή τα νιώθουμε έτσι, σαν να λέμε στον Θεό: «Ό,τι σου χρωστούσα, Θεέ μου, το έκανα. Ήθελες να κάνω μερικούς σταυρούς; Τους έκανα. Ήθελες να έρθω στην εκκλησία; Ήρθα». Δεν αγγίζει τελικά η αλήθεια του Θεού την ψυχή μας.

Και μάλιστα, αν χρονίσει κανείς σ' αυτή την κατάσταση, δεν αλλάζει εύκολα· είναι όπως οι χρόνιες ασθένειες που δεν θεραπεύονται. Έτσι πάει ύστερα αυτός ο χριστιανός. Είναι σαν μια χρόνια ασθένεια αυτή η αναισθησία. Και όλο αυτό συμβαίνει, γιατί φυλάγουμε τον εαυτό μας.

Νομίζω, διάβαζα χθες ή άκουσα – αυτό που το έχουμε πει, το ξέρουμε, αλλά μου έκανε εντύπωση που το έλεγε κάποιος – ότι ο άνθρωπος έχει πολλούς αμυντικούς μηχανισμούς. Και βέβαια αυτοί οι μηχανισμοί υπηρετούν και το αίσθημα αυτοσυντηρήσεως, κυρίως όμως οι μηχανισμοί

αυτοί λειτουργούν για να προστατέψουν το εγώ έτσι όπως το ξέρει ο καθένας μας. Και αυτό το βλέπουμε και στα μικρά παιδιά.

Ο καθένας γεννιέται με την προπατορική αμαρτία μέσα του. Καθώς βαπτίζεται, απαλλάσσεται από αυτήν, και από κάποια πλευρά μπορεί να γίνει αληθινός χριστιανός, αφού είναι βαπτισμένος. Δεν γίνεται όμως, και να μη μας παραξενεύει αυτό το πράγμα.

Εδώ οι πρωτόπλαστοι, ενώ και ηλικία είχαν – δεν ήταν μωρά παιδιά – και εμπειρίες είχαν, αμάρτησαν. Και ο Αδάμ και η Εύα είχαν αυτή την εμπειρία: «Τι ωραία να είναι κανείς με τον Θεό, να είναι εκεί που τον έβαλε ο Θεός, να κάνει αυτό που του είπε ο Θεός!» Απόλαυση ήταν η όλη ζωή τους. Παρά ταύτα όμως, παρά ταύτα αμάρτησαν.

Βαπτίζεται κανείς νήπιο, αλλά, καθώς μεγαλώνει ένα παιδί – ειδικά μάλιστα όπως μεγαλώνει σήμερα ένα παιδί – έως ότου να έρθει σε ηλικία που θα αρχίσει να σκέπτεται, θα αρχίσει να δουλεύει το λογικό του, η βούλησή του, γενικότερα ο νους και η ψυχή του, έως ότου να φθάσει σ' αυτή την ηλικία, ήδη έχει γίνει το κακό.

Και αυτό συμβαίνει πιο πολύ, επειδή ακριβώς δεν βοηθάει η κοινωνία. Και η μητέρα μέσα στο σπίτι, μπορεί να είναι πολύ καλή, αλλά σαν αβάπτιστη ζει. Δεν έχει γίνει το θαύμα στην ψυχή της, ώστε να είναι όλες οι εκδηλώσεις της, όλες οι πράξεις της εκδηλώσεις και πράξεις βαπτισμένου ανθρώπου.

Και στη μητέρα και στον πατέρα και στους συγγενείς κυριαρχεί αυτό, το εγώ, και όλοι οι αμυντικοί μηχανισμοί υπάρχουν και δουλεύουν υπέρ του εγώ. Και δημιουργείται μια χρόνια άρρωστη κατάσταση· και γίνεται αναίσθητος κανείς. Προσεύχεται, αλλά δεν ωφελείται. Κάνει θρησκευτικά καθήκοντα, έχει θρησκευτικές εκδηλώσεις, αλλά δεν ωφελείται.

Γιατί; Διότι όλος ο δυναμισμός που έχει κανείς μέσα του, που είναι η ελεύθερη βούληση, η ελεύθερη σκέψη, η κίνηση του ανθρώπου προς τον Θεό, όλα αυτά είναι αιχμαλωτισμένα, παγιδευμένα από τους μηχανισμούς αμύνης υπέρ του εγώ. Το βλέπουμε στην πράξη. Αν δεν αποφασίσει κανείς να πάθει, θα μείνει όπως είναι. Μένει δηλαδή σε μια αναίσθητη κατάσταση και χρονίζουσα αρρώστια.

Και για να μπορέσουμε λίγο να συνεννοηθούμε, να έρθουμε λίγο στα δικά μας.

Για παράδειγμα, σε αδικούν. Σε αδικούν, και δεν μπορείς να κάνεις τίποτε· το μόνο που μπορείς να κάνεις είναι να το δεχθείς γενναία αυτό. Όμως, δεν κάνεις έτσι· σε τρώει. Σε τρώει, όχι μόνο με την έννοια ότι να, σε αδικούν και χάνεις κάτι, αλλά και με την έννοια ότι τελικά σε ταπεινώνουν και δεν το δέχεσαι αυτό. Θέλεις να είσαι εκείνος που κανένας δεν θα τον πειράξει. Αναφέρουμε κάτι απλό.

Ποιος έχει τέτοιο φρόνημα μέσα του, ώστε να μπορεί να πει: «Αχ, Θεέ μου, κι εγώ ας στερηθώ κάτι»· είτε με την έννοια ότι χάνω κάτι, δηλαδή με υποτιμούν, δεν με λογαριάζουν, είτε με την έννοια ότι ζημιώνομαι ακόμη και υλικά. Και να το θεωρήσει κανείς σαν μια καλή ευκαιρία να προσφέρει αυτή τη μικρούλα θυσία στον Χριστό για την αγάπη του.

Δεν το κάνει όμως· δεν τον αφήνει το εγώ να το κάνει. Αμέσως δραστηριοποιούνται οι μηχανισμοί αμύνης που προστατεύουν το εγώ, τίθενται σε λειτουργία και φέρνουν επιχειρήματα, δικαιολογίες, φέρνουν προσκόμματα. Και ορθώνει κανείς το ανάστημά του, θυμώνει, εκνευρίζεται και σαν να λέει: «Θα τους δείξω εγώ». Χριστιανός κατά τα άλλα.

Το θέμα δεν είναι ο χριστιανός να έχει μια ηττοπάθεια ή να παίρνει μια στάση σαν να κάνει το θύμα. Όχι, όχι· δεν έχει καμιά σχέση με αυτά ο χριστιανός. Άλλο είναι αυτό το πνεύμα. Ο χριστιανός έχει πνεύμα ανδρείο και προσφέρεται θυσία στον Χριστό.

Από το βιβλίο: π. Συμεών Κραγιοπούλου, “Θέλεις να αγιάσεις;”, Οκτώβριος, Πανόραμα Θεσσαλονίκης, 2018, σελ. 94 (αποσπάσματα).

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>

